

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva dravske banovine

»OBRTNI VESTNIK«

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane:

celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka Din 2.—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV,
OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se
ne vračajo. Ponatiski dovoljeni
le z navedbo vira.

Številka pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XVII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 1. junija 1934.

Štev. 9.

Za izboljšanje obrtniškega položaja

Resolucije, sprejete na IV. konferenci predstavnikov obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic kraljevine Jugoslavije, ki se je vršila v Skoplju 8. in 9. maja 1934.

Resolucija o protipravnem delu

Ko so presodili in soglasno sprejeli referat o pobijanju protipravnega dela, so se predstavniki obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic z vse države soglasno solidarizirali v tem, da bo uspešno pobijanje protipravnega dela mogoče izvesti le, če se obnareduje poseben zakon o pobijanju protipravnega (šušmarskega) dela.

Usvajajoč poleg referata predloženi načrt zakona o pobijanju protipravnega dela, prosijo udeleženci konference gospoda ministra za trgovino in industrijo, da izvoli energično podpreti to inicijativno obrtnih zbornic in načrt tega zakona čimprej predložiti Narodnemu predstavništvu, da bi bil ostvarjen in da bi se tako odstranilo težko socialno zlo, ki se pojavlja med obrtniki zaradi protipravnega (šušmarskega) dela.

Udeleženci konference so soglasno odločili, da se predloženi referat in načrt zakona o pobijanju protipravnega dela natisneta v posebni brošuri in dostavita vsem senatorjem, narodnim poslancem in drugim odločilnim činiteljem, ki naj bi se tako v vseh podrobnostih seznanili s tem perečim obrtniškim vprašanjem.

Resolucija o kartelih

Po dolgi, objektivni in obsežni debati o vprašanju kartelov v našem gospodarstvu, so predstavniki obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic soglasno ugotovili, da je nujna in bitna potreba našega gospodarstva preprečiti nedovoljeno izkoriščanje konsumentov in posameznih ne-karteliranih gospodarskih skupin od strani industrijskih kartelov. Danes, ko je kupna moč našega naroda silno oslabiljena in ko jo moramo z vsemi sredstvi dvigati, smemo manj kakor kadarkoli prej dovoliti, da imajo posamezna, sicer močna podjetja, ki so organizirana v kartelih in sindikatih, poleg navadnega zaslužka tudi posebne zaslužke, ki dosegajo sto in sto milijonov.

Iz teh razlogov prosi obrtništvo, ki v dvakratni meri občuti težo kartelnih cen, in sicer kot stan, ki nabavlja proizvode karteliranih podjetij za vsakdanje potrebe in jih predeluje za vsakdanji kruh, da nujno kraljevska vlada obnareduje zakon o kartelih.

Zakon o kartelih bi moral biti osnovan na sledečih principih:

1. Obvezna registracija kartelov.
2. Državna kontrola nad karteli.
3. Zmanjšanje carine na proizvode vseh podjetij, ki so združena v kartelih in ki izrabljajo zaščitno carino z več ko 25% od vrednosti robe.
4. Obvezno maksimiranje cen vseh proizvodov podjetij, ki so združena v kartelih ali ki so istočasno tudi člani katerega mednarodnega kartela ali afilije tujih karteliranih podjetij.
5. Zmanjšanje carine in maksimiranje cen proizvodov karteliranih podjetij, ki zaradi obstoječih deviznih in drugih uvoznih težav izrabljajo sedanjo težko situacijo in prodajajo svoje

proizvode po cenah nad uvozno pariteto.

6. Komisija za kontrolo kartelov in maksimiranje cen proizvodov kartelirane industrije mora biti sestavljena tako, da bodo v njej zastopani tudi predstavniki obrtnih zbornic.

Resolucija o razdolženju obrtnikov

Udeleženci konference predstavnikov obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic so ugotovili, da se je z zaščito kmetov in denarnih zavodov za obrtnike pojavila silno težka in neprijetna situacija, ker kot dolžniki morajo odgovarjati pravčasno vsem svojim obvezam napram vsakemu, a njihovim dolžnikom ni treba izpolnjevati obvez, ki jih imajo napram njim. Poleg tega so udeleženci ugotovili, da obstoji v naši državi, zlasti v nekaterih krajih, prezadolženost obrtnikov, ki jim je zaradi tega nujno potrebno priskočiti na pomoč z objavo uredbe, s katero bi bilo urejeno vprašanje njihovih kreditnih obvez in njihovih razdolženj.

Uredba o razdolženju obrtnikov mora biti objavljena čim prej in mora biti zasnovana na sledečih načelih:

1. Obrtnik lahko v cilju ureditve svojih obvez, ki so nastale pred 20. aprilom 1932, predloži odplačilno osnovo, ki mu jo pristojno sodišče more uvažiti:

- a) če je aktiven,
- b) če nudi izplačilo od 100%,
- c) če nudi 6% obrestno stopnjo,
- č) če za amortizacijo predlaga dobo največ štirih let.

2. Obrtniki dolžniki, ki so istočasno upniki katerega zaščitene denarnega zavoda ali kmetovalca, bodo uživali v pogledu odplačevanja svojih dolgov v odgovarjajočem znesku enako zaščito, ki jo ima kmetovalec ali zaščiteni denarni zavod.

3. Obrtniki, ki so dolžni zaščitenim denarnim zavodom, bodo plačevali svoje dolge po istih načelih, po katerih vrše likvidacijo svojih obvez ti zavodi, brez ozira na to, če so istočasno tudi upniki katerega zaščitene denarnega zavoda ali kmetovalca.

4. Za vse dolge obrtnikov, ki so nastali do 20. aprila 1932, se določa 6% obrestna stopnja, v katero se vračunavajo vsi dodatki v obliki provizije in sličnega. Neplačane obresti po 20. aprilu 1932 spadajo enako pod določbe te odredbe.

5. Izvzamejo naj se iz uredbe o zaščiti kmetovalca obrtniška dobroimetja, ki so nastala iz nakupa robe ali obrtniških izdelkov za kmeta, brez ozira na višino vsote.

6. Dolgovi obrtnikov Narodni banki, Državni hipotekarni banki, Poštni hranilnici, Zanatski banki kraljevine Jugoslavije a. d., obrtniškim kreditnim zadrugam in ostalim obrtnikom naj se izvzamejo iz uredbe o razdolženju obrtnikov.

7. Kot obrtnike je treba smatrati vse tiste osebe, ki so pooblašene izvrševati katerokoli obrt, omenjeno v § 23 obrtnega zakona od 5. XI. 1931, kakor tudi v oddelku 4. in 5. istega zakona in v členu 7 Pravilnika o postop-

panju pri ustanavljanju trgovskih in obrtniških združenj II. štey. 12.632 od 2. VI. 1932.

Udeleženci konference pooblašajo obrtno zbornico v Splitu, da izdela v najkrajšem roku v duhu te resolucije načrt uredbe o zaščiti in razdolženju obrtnikov, ki bo dostavljen vsem zbornicam zaradi soglasnosti, a nato odposlan g. ministru za trgovino in industrijo s prošnjo, da vloži ves svoj trud v delo, ki naj bi temu načrtu dalo obvezno zakonsko moč.

Resolucija o reviziji delavske zakonodaje

Ko so sprejeli referat o reviziji delavske zakonodaje, so udeleženci konference predstavnikov obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic iz vse države soglasno ugotovili sledeče:

Vsa naša povojna socialna zakonodaja nosi obeležje enostranskih mer za zaščito delavca. Ta zaščita je urejena v obliki prisilnih in težkih obvez, naloženih našemu mlademu gospodarstvu, in je osnovana na vzgledih razvijanja gospodarstva zahodnih držav. Na drugi strani je ta zaščita rezultat tistih nemirnih časov prve po-vojne periode, ko se je verjelo, da bodo le široke socialne reforme mogle rešiti narode iz krize, v katero so zašli zaradi vojne. Pri tem so popolnoma pozabili načelo, da je napredno in močno gospodarstvo v vseh njegovih panogah eden prvih in glavnih pogojev za samozaščito delavca, ki je povsem iluzorna tam, kjer ni obenem tudi ekonomskega poleta.

V današnji socialni zakonodaji naše države se pojavljajo nesorazmerja med merami za zaščito gospodarstva in merami za zaščito delavstva. Socialna politika naše kraljevine je dobila svojo določeno osnovo, metode za izvajanje in smisel za sankcijo v vseh smereh, a gospodarska politika medtem še ni bila formulirana. Zahteve gospodarstvenikov, predlagane na njihovih sestankih in konferencah ali sicer izraženih potom tiska, do danes, žal, niso prinesle željenih uspehov. Vse do danes nismo mogli ustvariti pozitivne in usmerjene gospodarske politike, ki je podlaga celokupnemu socialnemu in gospodarskemu življenju.

Lahko trdimo, da je v vodstvu naše politike do danes bilo gospodarstvu dano docela podrejeno mesto, a to je nedvomno silno škodljivo ne le z gospodarskega, ampak tudi s socialnega vidika.

Stališče obrtništva proti današnjemu načinu vodstva socialne politike in proti današnji socialni zakonodaji čisto kvalificirajo kot načelno nasprotovanje zaščite delavstva, kar absolutno ne odgovarja resnici. Predstavniki vseh obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic, zbrani na konferenci v Skoplju, se soglasno izražajo za načelno zaščito delavca, toda pod pogojem, da bo gospodarskim razmeram primernejša, oziroma da ne bo predstavljala balasta, ki še bolj otežuje že itak težek položaj, v katerem je danes zašlo gospodarstvo in

zlasti obrtništvo. Socialna politika mora biti prežeta z željo za povzdigo gospodarstva, njenega obstoja in prosperitete. Imajoč v vidu omenjena dejstva, smatrajo udeleženci konference predstavnikov obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic za svojo dolžnost, apelirati na merodajne činitelje, da v najkrajšem času pristopijo reviziji socialne zakonodaje in jo privedejo v sklad s spremenjenimi razmerami, ki vladajo danes v gospodarstvu in zlasti v obrtništvo; a enako, da nalože vsem obrtniškim organizacijam v državi, da razvijejo največjo agilnost v smeri revizije socialne zakonodaje, ki v svoji današnji obliki predstavlja nevzdržno breme.

Udeleženci konference prosijo kraljevsko vlado, da z uredbo ali zakonom uredi vprašanje dolgovanja doprinosov okrognim uradom za zavarovanje delavcev od strani obrtnikov na način, kakor je urejeno vprašanje dolgovanja državnih davkov z zakonom od 12. februarja 1934, ker so ta bremena danes silno težko prizadela obrtniški stan, a zlasti težko so jih prizadele prodaje, ki jih vrše oblasti skoro iz dneva v dan radi obrtniških dolgov Okroglnim uradom za zavarovanje delavcev, s čimer dovajajo v vprašanje obstoj največjega števila obrtništva.

Resolucija o skupnem davku na poslovni promet

Predstavniki obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic v državi, razpravljajoč o problemu obdavčenja obrtnikov in obrtniških proizvodnikov s splošnim in skupnim davkom na poslovni promet, kakor tudi z davkom na luksuz, so ugotovili, da so ti davki, v današnjih silno težkih gospodarskih razmerah za vse narodno gospodarstvo, a zlasti za obrtnike, zelo vsoki in da jim isti ne morejo v polni meri odgovarjati, zaradi česar prosijo kraljevsko vlado, da ublaži obstoječe težke razmere, v katerih je danes zašlo obrtništvo:

1. Spremeni odredbe člena 6. zakona o obdavčenju na poslovni promet iz 1. 1922. in stopnjo splošnega davka na poslovni promet zniža na 1%.

2. Uveljavi v polni meri določila odredbe točke 12. člena 8 istega zakona, po kateri promet malih obrtnikov, ki delajo največ z dvema pomočnikoma, sploh ne spada pod obveze plačevanja prometnega davka.

3. Ukinе odstavek 6 člena 10 istega zakona, s katerim je bila davčnemu obvezancu odvzeta pravica pritožbe radi nepodnasanja prijave ter enako izpopolni zadnji odstavek čl. 18 uredbe o skupnem davku na poslovni promet od 14. marca 1931., ker se nepodnasanje davčnih prijav dogaja samo zaradi neobveščenosti in pogosto tudi zaradi nepismenosti.

4. Izpopolni odredbe odstavka 2 člena 10 zakona o davku na poslovni promet od leta 1922. in točko 2 b § 9 zakona o skupnem davku na poslovni promet v zvezi s členom 17 uredbe k temu zakonu z odredbami odstavka 1. § 32 obrtnega zakona.

5. Razveljavi obvezo obrtnikov (katerih letni promet je manjši od 500.000 Din), da plačujejo skupni davek na poslovni promet, če so s tem davkom prizadeti tudi sirovine, polfabrikati in fabrikati, ki jih obrtniki predelujejo, dodelujejo ali obdelujejo, a za ostalo robo zniža stopnjo skupnega davka na poslovni promet edinstveno na 2%, ker obrtniki v smislu predpisov točke 4 § 3 zakona o skupnem davku na poslovni promet niso v stanju ta davek prevladati na konsumenta, dočim današnji težki pogoji onemogočajo upoštevanje tega že pri kalkulaciji.

6. Ne tudi drugič izterjati davek na poslovni promet obrtnikov, ki ga plačujejo v kombiniranem skupnem davku, kakor se čisto dogaja.

7. Uredi čimprej kombiniranje tudi pri ostalih obrtnih, ki so doslej obremenjeni s skupnim davkom na poslovni promet za izdelavo in predelavo.

8. Ukine pripombo P. T. 102 in 104 tarife skupnega prometnega davka, ki določa, da obrtniška predelava tesnega lesa, kupljenega neposredno od proizvajalca k plačevanju splošnega prometnega davka, ker so s to uredbo brez vseh razlogov obremenjeni kolarji, sodarji, strugarji in drugi obrtniki, ki predelujejo tesan les, dočim industrijska predelava tega lesa sploh ne spada pod to obdavčenje.

9. Ukine skupni dodatni davek na poslovni promet na proizvode tistih, ki predelujejo žitne moke in izbrisanje tega davka določiti pavšalno z ozirom na obseg poslovanja v smislu zahtev Zemaljskog saveza pekara v Beogradu.

10. Ukiniti luksusni davek na vse predmete obrtniške proizvodnje v državi, ki so naznačeni v seznamu luksusnih predmetov števil 12, 13, 26, 36, 37, 39, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53/2b, 54, 60, 61, 63, 68, 72/2, 74, 81, 87, 94, 95/2.

11. Spremeniti drugi odstavek člena 3 »Uredbe o razrezu i naplati poreza na luksus« tako, da se obrtnikom, tudi če ne vodijo knjig o izvršenem prometu oziroma trgovskih knjig, lahko dovoli odbitek, če na kakšen drug verjeten način dokažejo, da so pri izdelavi dotičnih predmetov uporabili material, za katerega je že plačan davek na luksus.

Resolucija o pridobninskem davku

Udeleženci so ugotovili zelo težak položaj obrtnikov v pogledu plačevanja državnih in samoupravnih dajatev. V zvezi s to ugotovitvijo so proučili, kaj bi bilo potrebno neposredno storiti, da se v tej smeri obrtnikom nujno pomaga in so soglasno odločili naprositi kraljevsko vlado, da po zakonski ali administrativni poti stori sledeče:

1. da se pavšal na zaslužek za male obrtnike prilagodi času stvarnega izvrševanja obrti v lanskem letu,

2. da se pavšaliranje razširi tudi na male obrtnike brez šzira na kraj, v katerem izvršujejo obrt.

3. da se prizna malim obrtnikom pravica na pavšal v smislu zakona tudi za kraje izven rajonske meje mest in trgov,

4. da se dovoli obrtnikom, ki zaradi gospodarske depresije začasno ne izvršujejo obrti, odpis pridobnine v obsegu čl. 51. zakona o neposrednih davkih,

5. da se prizna davčnim odborom pravica zniževanja pridobninske osnove v slučajih, če dohodek davčnega obvezanca ni dosegel zakonite minimalne osnove in tudi za vse, ki so pod isto,

6. da se uvrste med male obrtnike tudi tisti, ki zaradi tehničnega razvoja obrti v obratovalnicah zaposlujejo stroje pod 10 konjskih sil,

7. da se določi za dopolnilni davek, ki nadomestuje bivšo dohodnino, z ozirom na sistem dohodninskih davkov, eksistenčni minimum 20.000 Din,

8. da se ustanove za ocenjevanje obrtniških dohodkov davčni odbori, ki jih bodo sestavljali le obrtniki,

9. da se za obrtniška podjetja zniža davčna stopnja, ker v sedanjih razmerah ne odgovarja več plačilni moči obrtnikov,

10. da se hiše malih obrtnikov razbremenijo plačevanja davka, kakor so razbremenjene tudi kmetske,

11. da se upošteva težak položaj obrti pri izterjevanju neposrednih

davkov in da se obrtnikom ustvarijo največje olajšave, da bi mogli izpolnjevati svoje zakonske obveze, zlasti pa da v smislu zakonskih predpisov davčni organi ne popisujejo orodij in priprav, ki so obrtnikom neposredno ali posredno potrebne pri izvrševanju obrti.

Resolucija o omejevanju ustanavljanja podružnic in prodajalnic velikih industrijskih podjetij

Zaradi stalnega razvoja velikih industrijskih podjetij, kakor so podjetja Bat'a, Tivar in podobna, in zaradi ustanavljanja njihovih podružnic, prodajalnic, popravilnic itd. v skoro vseh mestih in trgih naše države, je veliko število obrtnikov, zlasti čevljarjev in krojačev, zašlo v silno težak in nevzdržen položaj. S tem je ustvarjen socialni problem, ki ga je treba čim prej rešiti

in ki mu morajo merodajni činitelji posvetiti največjo pozornost. Čim se v nekem mestu pojavi prodajalna ali podružnica katerega takega velikega podjetja, ostane 30 do 50 rodbin brez kruha in se proletarizira ravno toliko dolejš samostojnih gospodarstvenikov. To dejstvo ne skrbi le obrtnih zbornic in drugih obrtniških ustanov, nego mora skrbeti tudi ostale činitelje v državi, ker se z neprestanim proletariziranjem mase ustvarja vse težji položaj.

Ugotavljajoč vse to, a imajoč v vidu tudi splošne državne interese, udeleženci konference predstavnikov obrtnih zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic iz cele države soglasno prošjo kraljevsko vlado, da čimprej najde možnost in način, da z zakonom uredi vprašanje ustanavljanja podružnic in prodajalnic velikih industrijskih podjetij, kakor sta Bat'a in Tivar, ker je to splošna in nujna potreba, ki jo diktirajo tudi dobro razumljivi državni interesi. Ob priliki ureditve tega vprašanja ne dovoliti tem podjetjem ustanavljanje prodajalnic in podružnic v večjem številu od 10 v vsej kraljevini in sicer le v mestih z manj od 50.000 prebivalcev.

Mariborska občina in obrtniki

Naslednji dopis smo prejeli iz Maribora. Menda nam ga je poslala mariborska mestna občina. Česar pa ne moremo vedeti, ker je podpis na dopisu nečitljiv in ker ni opremljen z nobenim pečatom.

»Prosim Vas vljudno v smislu čl. 26 in 27 zakona o tisku, da natisnete v prihodnji številki Vašega cenjenega lista »Obrtnega Vestnika«, strokovnega lista za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine, na drugi strani sledeči popravek:

»Ni res, da je mestna občina oz. da so mestna podjetja kupila blago za 8 plaščev in 2 obleki iz platna za mestni fizikat in več delavskih oblek za uslužbenke mestne plinarne in šoferje od občinskega svetnika g. Sabotija, res pa je, da je bilo to blago kupljeno pri Dioničnem društvu domače (Tvormice) predenja i tkanja pamuka Dugaresa.

Ni res, da so bila krojaška dela oddana dvema gospodom, ki z obrtom in trgovino nimata nobene zveze, ampak je res, da je blago dobavila navedena tvornica v Dugresi in da je bilo krojaško delo oddano g. Francu Perkiču kot najnižjemu ponudniku, ki je z redno oferto kot obrtnik zavedel mestna podjetja v zmoti, da obrt še izvršuje.

Ni res, da je med reflektanti bila tudi Gospodarska zadruga krojaških mojstrov v Mariboru in da je ista stavila najnižje pogoje za prevzem razpisane dobave, ki spada izključno v krojaško stroko, ampak je res, da je ponudil g. Franc Perkič, za katerega so mestna podjetja domnevala, da je še vedno obrtnik, za delo ene obleke 22 Din, dočim je zahtevala Gospodarska zadruga krojaških mojstrov v Mariboru za obleko 40 Din.

Ni res, da sama mestna podjetja favorizirajo šušmarstvo, ampak je res, da so bila zavedena od g. Franca Perkiča, ki se je oglasil na pravilen razpis krojaškega dela s ponudbo, na kateri je bil označen kot obrtnik.

Ni res, da pravila Vnovčevalnice za živino v Prepolah določajo, da mora zadruga prevzemati prašiče samo od svojih članov, res pa je, da ima ta Vnovčevalnica v svojih pravilih tudi določbo, da sme kupovati prašiče tudi od nečlanov.

Ni res, da mariborska mestna občina daje protizakonite prednosti posameznikom, ki so zainteresirani v ob-

PLINSKE NAPRAVE

P. n. občinstvu, osobito hišnim posestnikom odnosno stavbenikom vljudno javljam, da imam kot prvi in edini v naši banovini pravico in obrtno pooblaščenje, da smem izvrševati, popravljati in napravljati sam vse potrebne plinske naprave in vode bodisi za kopalnice, kuhinje, ogrevalnice in sploh vse tozadevne hišnogospodarske in industrijske naprave v vsaki pogodjeni izmeri. — Kot prvi tovrstni domač, aprobiran strokovnjak se priporočam vsem interesentom

NOVAK PETER, izprašan mojster za vse plinske naprave. — Gregorčičeva 11, Ljubljana, Gradišče.

činskem gospodarstvu, pač pa je res, da gospodari tako, kakor določajo zakoni glede vseh občanov, zlasti tudi glede obrtnikov. Podpis nečitljiv.

Klub temu, da gornji dopis ni osnovan na tiskovnem zakonu, zaradi česar sploh nismo dolžni objaviti ga, smo to vseeno storili z željo, da se odnošaj med mariborsko mestno občino in obrtniki končno razčisti.

Mariborski mestni občini bomo hvaležni, če nam sporoči morda še mere, ki jih je ukrenila proti g. Perkiču, da tako enkrat za vselej prepreči ponavljanje slučajev, v katerih naseda ljudem, ki danes z obrtjo nimajo ničesar več skupnega.

Kredit

Menični in hipotekarni krediti pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije. Upravni odbor Zanatske banke kraljevine Jugoslavije je sklenil, da se obrtnikom poedincem in obrtnim podjetjem izdajajo posojila na intabulacijo do najvišjega zneska Din 200.000.—. Obrtniške menice z dvema žirantom, brez superkritja z vknjižbo, pa se posameznikom eskontirajo do zneska Din 50.000.—.

Ali so peki in mesarji trgovci?

Davčna uprava v Mariboru zahteva od pekov in mesarjev, ki bi morali biti po zakonu o izpremenbah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. febr. t. l. pavšalirani, predložitev napovedi za pridobnino. To v zakonu ne utemeljeno zahtevo motivira s tem, da mesarji in peki ne spadajo prav za prav med obrtnike, ker so po njenem mnenju bolj trgovci. To naziranje je gotovo zmotno, ker zakon nikakor ne izključuje izrecno pekov in mesarjev od pavšaliranja. Člen 8 navedenega zakona pravi: »mali obrtniki (točka 2.b člena 42.) v krajih, za katere veljajo določbe točke III. čl. 37 zakona o neposrednih davkih, plačujejo kot davek Din 120.—, za vsakega pomočnika pa Din 60.— na leto«.

Kdo so mali obrtniki? Člen 42. točka 2.b: vsi ostali obrtni obrati in podjetniki po akordu nasproti a), ki delajo s stroji na pogon ali delajo z več kot štirimi kvalificiranimi pomočniki. Po tej jasni določbi bi se smatralo za male obrtnike vse one, ki ne delajo s stroji na pogon in zaposlujejo do štiri kvalificirane pomočnike. Nikjer torej ne stoji, da bi bili peki in mesarji izveti od pavšalizacije, če drugače ustrezajo pogojem za isto. Davčno oddeljenje v finančnem ministertvu je že itak okrnilo zakon s tem, da predpisuje za pavšalizacijo samo one male obrtnike, ki ne zaposlujejo več kot dva pomočnika. Zahteva mariborske davčne uprave nam je zato neumljiva, ker nima zakonite podlage, da bi izvzela gotovo stroko obrtnikov iz pavšalizacije. Po členu 23 zakona o obrtnih spadajo peki in mesarji med rokodelske obrtnike in je zategadelj po zakonu nedopustno odjemati jim značaj obrtnikov. Zbornico za TOI prosimo, da posreduje pri finančni direkciji za dravsko banovino, da davčna uprava ne bo kratila pekov in mesarjem po zakonu določenih pravic pavšaliranja.

Lep jubilej

Dne 2. maja 1934 je čil in zdrav obhajal dolgoletni član Obrtniškega društva v Laškem g. Franc Kokalj, posestnik in čevljarški mojster, 40 letnico svoje samostojnosti.

Jubilantu želimo še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu, a prav posebno mu čestita domače Obrtniško društvo v Laškem.

Cenjene naročnike vljudno prosimo, da takoj poravnajo naročnino za 1. 1934, kakor tudi zaostanke za leto 1932 in 1933. — Uprava.

O otvarjanju podružnic

Po novem zakonu o obrtnih sme vsak imetnik katerega obrta odpirati podružnice in člen 361. zakona o obrtnih pravi, da prisilne združbe ne smejo nikomur v nikakršni obliki omejevati ustanavljanja obrta, otvarjanja pomožnih lokalov in podružnic. Za otvoritev podružnice je potrebno imetniku obrta po § 3 odst. 1. točka 1. samo prijaviti v smislu § 132 zakona o obrtnih v osmih dneh od otvoritve pristojnemu upravnemu oblastvu I. stopnje, in to če se pomožni lokal ali podružnice nahajajo v območju istega upravnega oblastva prve stopnje kakor glavni obrati. Če pa se ustanavlja pomožni lokal istega obrta zunaj območja občupravnega oblastva I. stopnje, kjer je sedež glavnega obrata, je treba nove pooblastitve po pristojnem občnem upravnem oblastvu. Člen 358 določa, da ni treba plačati nove vpisnine in članarine za njih otvoritev, če se ustanove podružnice v območju istega združenja. V tem primeru zadoščata vplačana vpisnina in članarina za glavni obrat.

Vse te zakonite določbe dovolj jasno pričajo, da je bilo zakonodavcu ležeče na tem, da vlada čim širša svoboda glede ustanavljanja podružnic.

Vprašati pa se moramo, ali je ustanavljanje podružnic v korist obrtnikom. Mirno lahko rečemo, da v splošnem ne. To vidimo v praksi. Podružnice, pomožne lokale, poslovalnice itd. zamorejo ustanavljati samo velepodjetja, ki razpolagajo z velikim kapitalom. Ustanavljanje podružnic je zategadelj v veliko škodo malemu obrtniku, ker mu te zmanjšujejo število njihovih odjemalcev in tudi napravljajo občutno konkurenco v cenah, kar je umljivo, ker zamorejo večja podjetja s svojo veleproizvodnjo nuditi izdelke za mnogo nižje cene. Opravičeno je zategadelj nerazpoloženje malih obrtnikov proti otvarjanju podružnic, ki so danes naravnost bolezen nekaterih tovarn. Tudi v najmanjšem kraju hočejo le te imeti svoje podružnice s prodajalnicami in celo popravilnicami. Najlepše pri vsem tem pa je, da podružnice največkrat ustanavljajo tik pred nosom obrtnika iste stroke. Pri spremembi zakona o obrtnih bi bilo treba sprejeti določbo, da tovarne sploh ne smejo ustanavljati podružnic, še manj pa popravilnic, a rokodelski obrati le tam, kjer na to pristane pristojno prisilno združenje. Od vsake podružnice naj bi se plačala združenjem in korporacijam ter članski vlog, kakor za glavni obrat. To je tudi pravilno, ker kdor ima večji obrat, naj tudi več plačuje.

Iz naših krajev

— **Predsednik pruske vlade Göring** je v Beogradu obiskal našega ministra Jevtića in se vpisal tudi v dvorno knjižnico.

— **Najstarejše bolgarsko pevsko društvo** »Rodnata pesem« iz Plovdiva je sodelovalo na proslavi 50-letnice ljubljanskega pevskega društva »Slavec«.

— **Francosko konzularno agencijo**, ki so jo pred nekaj leti ukinili, so sedaj v Mariboru spet ustanovili.

— **Prvi motorni vlaki** na progi Osijek—Dalj—Vinkovci in Osijek—Vrpolje so bili nedavno puščeni v promet.

— **Za vidovdanski sokolski zlet** v Sarajevu se vrše velike priprave in grade stadijon za 12.000 gledalcev.

— **Skupina 30 bolgarskih književnikov**, članov bolgarskega Penkluba, je obiskala Beograd, Zagreb in Ljubljano. Vsi so čitali svoja lastna dela in bili sprejemom in našo gostoljubnostjo prav zadovoljni.

— **Zaradi špijonaže** v korist neke sosedne države je sodišče za zaščito države obsodilo nekega Žarka Vasića na 10 let robije.

— **Zveza jugoslovnsko-češkoslovaških lig** bo imela svoj letošnji redni občni zbor v Beogradu.

— **Direktor mednarodnega urada** dela Harold Buttler je nedavno obiskal Ljubljano in druga jugoslovnska mesta in povsod pregledal socialne ustanove.

— **Slovenska plesalca** Pia in Pino Mlakar sta nedavno gostovala v Zürichu, kjer sta sedaj dobila tudi angažman.

— **Senatorji in narodni poslanci** naše države so obiskali celo našo jadransko obalo, kjer so jih domačini s predstavniki oblasti povsod prijazno sprejeli.

— **Zaradi milijonskih poneverb** so obsodili bivšo blagajničarko novosadske železniške postaje Katico Dejanović na pet let robije.

— **Jugoslovnska grafika** Tone Kralj in Elo Justin sta bila nagrajena na zadnji mednarodni razstavi v Los Angelesu.

— **Nj. Vel. kralj** je daroval iz svojih lastnih sredstev 20.000 Din za rodbine ponesrečenih kakanjskih rudarjev. Kakor znano, se je pripetila tam velika rudniška katastrofa, ki je zahtevala nad 100 življenj.

— **Salezijanski samostan** bodo osnovali v Sarajevu in je zaradi tega že odpotoval tja inspektor salezijanskega reda Valant iz Ljubljane. Sarajevski obrtniki jih niso nič kaj veseli, ker jim je znano šušmarstvo v njihovih zavodih po drugih krajih.

— **Na velikem političnem zborovanju** v Celju je minister dr. Albert Kramer zborovalcem pojasnil, zakaj sta on in minister Pucelj zapustila vlado.

— **Peki v Bosanskem Brodu** so znižali cene kruha, in sicer črnemu na 1.25 Din za kg, a belemu 1.75 za kg.

— **Blizu pol milijona** je nabralo društvo Rdečega križa za rodbine ponesrečenih rudarjev v Kaknju v Bosni.

— **»Trboveljski slavčiki**, znani otroški pevski zbor iz Trbovelj, je na svojem koncertu v Beogradu dosegel res lepe uspehe in ga je vsa srbska javnost zelo pohvalila.

— **Znaten dotok bolgarskih vseučiliščnikov** je zabeležilo beograjsko vseučilišče kot posledico jugoslovnsko-bolgarskega obližanja.

— **Lastnik 5 hiš** v Sarajevu, Hamdija Ihtijarević, je bil ponovno obsojen pred sarajevskim sodiščem zaradi — beračenja.

— **Spomenik žrtvam lanske avijonske katastrofe** bodo zgradili na ljubljanskem letališču.

— **Na grozen način** sta umorili sušaškega veletrgovca Udino Slovenki sestri Mantel.

— **Razstavo fotografij** iz vsega sveta so nedavno otvorili v Ljubljani in sodelujejo na njej z mnogimi prav uspešnimi slikami celo Kitajci in Japonci. To je prva mednarodna razstava fotografij v Jugoslaviji.

— **Milijonsko kavčijo** je moral zaradi korupcije obtoženi narodni poslanec Husein Kadić položiti sarajevskemu sodišču, da so ga izpustili na svobodo, iz katere se bo branil za težke obtožbe in dokazal svojo nedolžnost ali pa svojo krivdo.

Osnutek nove uredbe o organizaciji,

učnem načrtu, strokovni izobrazbi učiteljev in učbenikih za strokovne nadaljevalne šole

Na podlagi člena 302. zakona o obrtnih je minister za trgovino in industrijo izdal osnutek o reorganizaciji strokovno nadaljevalnih šol. Ta osnutek je poslal Zbornica za TOI vsem Okrožnim odborom, združenjem in šolskim odborom, da izrečejo o tem svoje mnenje.

V splošnem moramo reči, da osnutek uredbe ne odgovarja našim razmeram. Predvsem je nepravilno, da ima uredba v vidiku dvoje vrst šol, t. j. šole, ki bi nudile vajencem poglobitev splošne izobrazbe in šole za strokovno izobrazbo. Uredba je mnogo preveč šablonska in ne dopušča potrebne prilagoditve po razmerah v raznih banovinah, dasi bi morala dovoljevati v tem oziru več svobode in vpliva lokalnim faktorjem.

Krajevni odbori imajo po členu 303. zakona o obrtnih nalogo izvrševati neposredno nadzorstvo nad temi šolami in jim je tudi dolžnost skrbeti za njihov uspeh in mapredetek. Zakon sam daje torej krajevnim šolskim odborom z ozirom na vodstvo strokovnih nadaljevalnih šol važne pravice in dolžnosti. Osnutek uredbe pa ne daje krajevnim odborom skoraj nikakih pravic pri vodstvu šole in nimajo več besede pri nastavljanju upravnikov in učiteljev, niti pri sestavi proračuna. Iz tega sledi, da obrtništvo, ki ima po zakonu najmanj štiri predstavnike prisilnih združenj v odboru, nima skoraj nikakega vpliva na šolstvo in vendar bi morali ravno obrtniki imeti pri teh šolah važno besedo.

Kdor še ni poravnal „Obrtniškega koledarčka“, naj to takoj stori, da se izogne nepotrebnim stroškom.

Uredba se mora maslanjati na zakonite določbe in bi zategadelj bilo potrebno, da se pri novelizaciji zakona o obrtnih spremeni nekatere določbe ravno z ozirom na strokovno nadaljevalne šole. Člen 298. zakona o obrtnih pravi, da so učenci in pomočniki, ki so mlajši od 18 let, dolžni pohajati v obrtno nadaljevalno šolo, dočim člen 253 zakona o obrtnih nima pri sprejemu vajence v uk nobene omejitve glede starosti navzgor. Ta dva člena zakona o obrtnih bi bilo na vsak način spraviti v sklad. Po sedaj obstoječih zakonitih določbah se bo dogajalo, da se bodo sprejemali v rokodelski uk vajenci, ki so stari 18 let in jim ne bo treba pohajati obrtne nadaljevalne šole, zaradi česar bodo ostali brez strokovnega pouka. Tudi člen 295 zakona o obrtnih, ki predpisuje število vajencev s 50 kot pogoj za ustanovitev obrtne nadaljevalne šole, bi bilo treba spremeniti, ker je število 50 odločno previsoko za naše razmere.

To bi bile o osnutku nove uredbe glede reorganizacije strokovno nadaljevalnih šol pripombe v splošnem, glede izprememb posameznih členov te uredbe pa bi imeli naslednje nasvete:

Člen 1.

Kot kriterij za osnavljanje strokovno nadaljevalnih šol naj bi se število 50, ki je potrebno za ustanovitev šole, vzelo po povprečnem stanju predhodnih treh šolskih let.

Člen 3.

Besedilo tega člena bi bilo v toliko popraviti, da morata ministrstvo in banovina prispevati za vzdrževanje teh šol, kjer tega ne zmorejo občine.

Člen 4.

Drugi odstavek tega člena, da so občine dolžne vsako leto vnesti v svoj proračun potrebne vsote za šole, ki jih jim bodo podrobno predpisovali ministrstvo trgovine in industrije odnosno banske uprave, naj se glasi: ki jih krajevni odbor sklone in banska uprava odobri.

Člen 9.

Tretji odstavek naj se črta.

Mojstri,

ki iščete vajence katerekoli stroke, se obrnite na Obrtniški vajenski dom v Ljubljani, Lipičeva ulica štev. 2.

Člen 10.

Ostalo naj bi pri starem učnem načrtu. Odločba, koliko razredov in kakšni naj bodo ti razredi, naj se prepušča krajevnim odborom. Obdržalo naj bi se samo načelo treh razredov, prva dva naj bi bila za splošno strokovno izobrazbo, tretji pa le strokovni. Pripravljalni razred naj bi bil samo tam, kjer vajenci nimajo dovolj elementarnega znanja. Tudi glede tega člena bi bilo treba spremeniti določbe zakona o obrtnih in naj bi se stavljal pogoj, da smejo obrtniki sprejeti v uk samo vajence, ki so dovršili najmanj štiri razrede osnovne šole.

Člen 14.

Prireditve razstav ob koncu šolskega leta naj bi se vršila po možnosti in le v zvezi s splošno razstavo vajenskih del.

Člen 16.

V uredbi predvideni učni načrt absolutno ne ustreza. Po tem načrtu bi se delile šole v mestne in podeželske. Druge naj bi bile nekako za pridobitev splošne naobrazbe, mi pa hočemo predvsem strokovnih šol. Kemija je na teh šolah nepotreben predmet. Našim razmeram v dravski banovini popolnoma ustreza dosedanja učni načrt obrtne nadaljevalnih šol, ki je po dolgoletni praksi preizkušen in se je popolnoma obnesel.

Člen 19.

Ta člen naj bi se izpopolnil v tem, da se mora onim učencem, ki dovršijo 18. leto in so tako oproščeni nadaljnega obiskovanja strokovno nadaljevalne šole, dati odpustnica tudi pred dovršeno šolo, če to sklone učiteljski zbor.

Člen 31.

Uredba predvideva kot najhujšo disciplinsko kazen izključenje iz šole za eno šolsko leto ali za vedno. Kazen izključenja naj bi se sploh opustila, ker utegne imeti ravno nasprotni učinek. Kazen bi bila primernejša in učinkovitejša, če bi se določilo mesto izključenja iz šole podaljšanje učne dobe in zaporno kazen preko nedelje.

Člen 33.

Beseda prvenstveno naj bi se črtala. Pri nameščanju na strokovno nadaljevalnih šolah, izvzemši Beograda, Zagreba in Ljubljane, naj bi se predvsem upoštevalo meščansko in ljudskošolsko učiteljstvo ter obrtniki sami. V tem pogledu bi bilo potrebno povečati število za poučevanje na obrtno nadaljevalnih šolah sposobnih mojstrov in naj bi se v ta namen prirejali v sedežih zbornice metodični in strokovni tečaji za mojstre.

Člen 38.

Učitelji naj dobivajo vsi enak honorar, ki naj ga določa banska uprava.

Člen 39.

Poseben šolski zdravnik je nepotreben, ker so vajenci že itak za bolezen zavarovani pri OUZD, odnosno je dolžnost občinskih zdravnikov, da zdravstveno pregledavajo tudi vajence strokovno nadaljevalnih šol.

Člen 49.

Ta člen določa, da za vzdrževanje reda in discipline za čas odmora, za vodstvo evidence o izostankih in za skrb o točnem pohajanju šole mora odrediti krajevni odbor in prisilna združenja za vsako šolsko leto svoje dežurne člane v vsaki šoli. Ta določba je popolnoma nepotrebna, kajti za vse to mora skrbeti vodstvo šole samo.

Zbornico prosimo, da zastavi ves svoj vpliv, da se nova uredba izda v smislu teh sprememb.

TVRDKA

F. Kollmann

priporoča svojo veliko zalogo navadnega, sofinkega in ornamentnega stekla za vse vrste zgradb.

Iz tujine

— **Trocki še vedno biva v Franciji**, ker mu nobena država neče dovoliti, da bi se v njej naselil. Izgleda, da bo moral Francijo prositi za prisilno internacijo.

— **Do krvavih neredov** je prišlo pri volitvah v Kvarksu v Turčiji. 20 ljudi je mrtvih, a mnogo več težko ranjenih.

— **Velika gradbena delavnost** vlada v zadnjem času na Angleškem, kjer so v zadnjih šestih mesecih zgradili 140 tisoč novih zgradb.

— **Komunistični proces** v Hamburgu, ki je zanimal vso Evropo, je končan. Osem obtožencev je bilo obsojenih na smrt.

— **Bolgarski književnik Nikola Vasilje Nikitin** je izvršil samomor, ker so ga kot nesposobnega odpustili iz državne službe.

— **Število nemških političnih beguncev** znaša danes po statistiki Društva narodov okrog 64.000.

— **Po zadnjem popisovanju** prebivalstva mesta Dumaja šteje isto le še 1.874.618 ljudi, od katerih je moških komaj 850.000.

— **Pol milijona deklet**, ki so letos dovršila razne obrtne šole v Nemčiji, je sedaj brez vsake zaposlitve in kruha.

— **200 kandidatov za krvnika** se je oglasilo pri zadnjem razpisu v Budimpešti. Med njimi jih je bilo tudi mnogo z akademsko izobrazbo.

— **Težka rudniška katastrofa** se je pripetila v Kuckingu v Nemčiji in je zahtevala čez 80 človeških življenj.

— **Angleški polkovnik Hutchinson** je izrazil dvom, da je belgijski kralj umrl naravne smrti in bo o tej zadevi v kratkem izdal knjigo.

— **V zadnjem hipu so atentat** na Dollfusa preprečili. Izvršiti ga je hotel neki 17-letni deček Hans Günther iz Nemčije.

— **Eskaadra ameriške vojne mornarice** je na poti proti Nankingu, kjer bo ostala tri tedne. Ta pot je demonstrativnega značaja proti Japonski.

— **Avstrijska vlada** pripravlja veliko amnestijo za vse socialistične borce v februarjski letošnji revoluci.

— **Fašistična vojna ekspedicija** v Budimpešti se je izjalovila zaradi neštehtnih incidentov, ki so jih večinoma izvajali sami fašisti.

— **Politični odnosi** med Italijo in Turčijo postajajo vse bolj napeti in obstoji možnost novih spopadov. Italija vrši koncentracijo svojega brodograja v vodah Dodekaneza.

— **Bankirja Insulla**, ki je Američane baje osleparil za ogromne milijone dolarjev, katerega so lovili po vsem svetu in ga končno v Turčiji aretirali in prepeljali v Ameriko, so sedaj izpustili na svobodo proti kavčiji 200.000 dolarjev. Osleparjeni ljudje so ga pričeli sami pomilovati, ko so ga, nekdanj močnega, videli sedaj zlomljenega in skesanega starca.

— **Veliki komunistični neredi** so se pripetili v La Rochelle v Franciji in se je policiji komaj posrečilo razgnati demonstrante.

— **Velika suša** vlada v vsej Ameriki. Tako hude ne pomnijo že 40 let. Že doslej so ugotovili milijonsko škodo, seveda v dolarjih.

— **Dr. Göbbels**, nemški minister za propagando, je napovedal v zadnjem svojem govoru nov protizidovski val.

— **Francoski vojaški strokovnjak Bourgeois** je ugotovil, da v slučaju vojne Nemčija more mobilizirati 25 do 30 divizij, od katerih bi vsaka štela 15 do 20.000 vojščakov.

— **Zaradi protizidovskega paragrafa** je moral Nemčijo zapustiti 12.000 vseučiliščnikov in 400 vseučilišnih profesorjev, ki so se večinoma zatekli v Anglijo.

— **V ženevskih krogih** upajo, da bo v pogledu plebiscita na saarskem področju prišlo do sporazuma med Francijo in Nemčijo.

— **V Letoniji** je prišlo do državnega prevrata. Vlada je razpustila vse stranke in parlament.

— **Nove milijonske poneverbe** so ugotovili pri poštnem prometu v Bayonni, ki je že znana zaradi milijonskih Staviškijskih afer.

— **Madžarska** ne more plačati niti 50% obresti za posojila, ki jih je dobila s pomočjo Lige narodov.

SLAVIJA

jugoslovnska
zavarovalna banka
v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti ognju, nezgodam, vlomu, zavarovanje za izplačilo denarja ob dožitju gotove starosti in ob smrti in zavarovanje za pogrebne stroške.
Posluje po vsej Jugoslaviji — ima svoje hiše v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu.

GENERALNO
RAVNATELJSTVO
V LJUBLJANI,
GOSPOSKA UL. 12.
Telefon 2176 in 2276.

Velesejem

Razstava male obrti na letošnjem XIV. ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija, ki jo prireja banovinski urad za pospeševanje obrti, je namreč postavljena na zunanji strani paviljona E. Tu je razstavljena naša mala obrt, ki ji je uprava velesejma dala prostor na razpolago, da ji tako pomaga do novih naročil in zaposlitve.

Vsak obrtnik, ki mu je razvoj in napredek njegove stroke pri srcu, naj si ogleda letošnji XIV. ljubljanski velesejem od 30. maja do 10. junija. Tu bo našel sredstva in pota, po katerih se mora dvigniti. Spoznava izdelke, primerja jih s svojimi, vidi boljše izdelane, finejšo opremo itd. Na mestu samem se prepriča o okusu in željah interesentov, vidi kako konkurenca ustreza željam, a sam zaostaja nezaposlen. Sam bi bil kriv, če bi takih opazovanj ne umel izrabiti v svoj prid in se na podlagi opazovanja ne izpopolnil. Ni zadosti posvetiti se obrti, ni zadosti postaviti izdelke na trg. Dober obrtnik skuša svoje podjetje izpopolniti, svoje izdelke vedno bolj izboljšati, da dobi glas in mu konkurenca ne more ogroziti obstanka. Najboljša šola za spoznavanje hib in za spoznanje potrebe izpopolnitve je vzorčni velesejem. Oglejte si tudi poučno razstavo o reklamni in propagandi na velesejmu, ki vas bo poučila, kako treba izvajati reklamo in propagando za svoje izdelke, da bo imela uspeh.

Važno za posetnike letošnjega Ljubljanskega spomladanskega velesejma. Posetniki velesejma imajo 50 odstotkov popusta na železnice. Za izrabo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj po Din 5.— za komad. Vsak posetnik kupi na odhodni postaji tako železniško izkaznico za Din 5.— in celo vozno karto do Ljubljane. Številko vozne karte vpiše postajna blagajna v železniško izkaznico in isto žigosa. Uprava velesejma potrdi obiskovalcu v železniško izkaznico obisk velesejma. Na povratku žigosa železniško izkaznico še blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Železniška izkaznica brez potrdila o obisku velesejma za brezplačen povratek ni veljavna.

Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 28. maja do 10. junija zaključno, za povratek pa od 30. do 12. junija t. l. zaključno.

Cena permanentne legitimacije za obisk XIV. ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 30. maja do 10. junija, je za izven ljubljanske obiskovalce nižanja na Din 20.—. Ta legitimacija daje pravico na večkratno poljuben vstop na velesejem in na znižano voznino na parobrodih. Legitimacije prodajajo potniški uradi, denarni zavodi, županstva itd.

Za polovično voznino na železnice si more vsakdo nabaviti posebno železniško izkaznico, ki jo je izdala železniška uprava sama. Dobi se na vsaki postajni blagajni za Din 5.—. Ko potnik kupuje vozno karto, kupi tudi to železniško izkaznico. Na velesejmu dobi potem potrdilo o obisku, nakar mu vozna karta velja za brezplačen povratek do 12. junija t. l. zaključno.

Opozorilo!

OBRTNIŠKA SAMOPOMOČ, reg. pom. blagajna v Ljubljani, ustanovljena leta 1926, opozarja svoje članstvo, da poravnajo čimprej zaostale prispevke za drugo tromesečje t. l. Kdor nima v redu poravnanih prispevkov, nima pravice do posmrtnine.

★

OBRTNIŠKA SAMOPOMOČ, reg. pom. blagajna v Ljubljani, Beethovnova ul. 10. Ustanovljena leta 1926.

Prijavite takoj pristop. Vsa pojasnila brezplačno. — Priložite za odgovor znamko za Din 3.—. — Kdor še ni član, naj se takoj prijavi.

Mestna podjetja v Mariboru

Gospodje pri M. p. so bili zaradi članka »Mariborska občina in obrtništvo« v zadnji številki našega lista skrajno razburjeni in so preteli, da bodo vložili tožbo. Odkrito jim povemo, da se te tožbe nikakor ne bojimo, ker so vse naše navedbe bile resnične. Če bi navedbe glede podpiranja šušmarjev v krojaški stroki ne odgovarjale dejstvu, tedaj bi bilo mestno načelstvo že davno rešilo vlogo združenja krojačev in sorodnih strok v Mariboru, ki je to šušmarstvo prijavilo že dne 9. aprila t. l. in nam ne bi bilo treba takih obrtništvu škodljivih dejstev ožigostati. Mi bomo še nadalje varujoč interese našega obrtništva budno pazili, kako se postopa pri mestnih podjetjih in ob koncu leta točno ugotovili, kako koristna so mariborska podjetja za mestno občino mariborsko in koliko znaša njih poslovni dobiček. Naj nihče ne misli, da se tudi v sedanjem času sme delati, kar se hoče, brez javne kritike. To pravico si s polnim pravom lastimo in nam je nikdo ne more vzeti.

Danes pa si dovoljmo navesti še nekaj primerov o naklonjenosti mariborske občine odnosno mestnih podjetij do obrtnikov. Mestno avtobusno podjetje že par let sem dosledno prezirala domače tvrdke in da izdelavo karoserij napravljati v Ljubljani, čeprav imamo v Mariboru sposobno tvrdko in je ljubljanska tvrdka dražja. Tako so dali lani izdelati v Ljubljani karoserijo za avtobus, ki je stala Din 55.000.—, dočim je znašal proračun mariborske tvrdke Din 48.000.—. Prav tako so oddali letos karoserijo za veliki avtoar ljubljanski tvrdki in le pro forma zahtevali od domače tvrdke proračun, da si bilo baže delo karoserije že oddano ljubljanski tvrdki. Tvrdka je vložila proračun že dne 14. marca t. l., pa mestna podjetja niso smatrala za vredno, da jo obvestijo vsaj v negativnem smislu. Ta prezirana domača tvrdka je izgotovila že nešteto karoserij za javne in privatne avtobuse ter avtomobile in ji nihče sposobnosti odrekati ne more, zaradi česar je tem manj umljivo, da zapostavljajo to domačo tvrdko pred zunanjimi, dočim se občina ne brani od domačih obrtnikov

doklad, ampak jih nasprotno izterjava z vso strogostjo.

Kako naj plačujejo občani-obrtniki svoja bremena, če nimajo dela in zaposlitve? Ali je že kdo slišal, da je dala ljubljanska občina kako delo mariborskim obrtnikom? Zakaj to preziranje domače tvrdke, ki si je pred leti dala z velikimi žrtvami preurediti svojo delavnico za avtokaroserijo in je že dobavila mnogo karoserij raznim družbam in privatnikom v njihovo popolno zadovoljstvo.

Apeliramo na merodajne kroge, da opustijo misel zgraditi večjo občinsko delavnico, ker bodo dela tukaj mnogo dražja. Vsa obrtniška dela in popravila naj mariborska občina in njena podjetja oddajajo izključno upravičenemu domačemu obrtniku.

Razno

Informativno potovanje naših gospodarskih krogov na Poljsko. Poljsko-jugoslovenski gospodarski odbor v Beogradu (Kraljev trg 5-II), ki je bil ustanovljen za pospeševanje in poglobitev gospodarskih zvez med našo kraljevino in Poljsko republiko, organizira informativno potovanje gospodarskih krogov Jugoslavije po Poljski. Potovanje bo stalo v II. razredu brzovlaka s stanovanjem in hrano največ 3000 Din, v III. razredu pa 2500 Din. Trajalo bo od 9. do 20. junija. Udeleženci bodo videli glavne gospodarske naprave v Katovicah, Poznaniu, Gdini, Lodzu, Varšavi in Krakovem. Ker bo potovanje izredno poučno, bi bilo želeto, da se ga udeleži čim večje število interesentov iz dravske banovine. Prijave naj se pošljejo neposredno prej omenjenemu odboru ali pa Zbornici za TOI v Ljubljani.

Sprejem vajencev v Vajenski dom v Ljubljani

Sprejememo v dobro vzgojo z izdatno hrano in stanovanjem vajence vseh strok. Mesečna oskrbina 350 Din.

Šušmarstvo v gradbeni stroki

Da danes hišni posestniki in tisti, ki bi to šele radi postali, delajo večinoma vsa zidarska in tesarska dela v lastni režiji, ker dobijo cenejše delovne moči in material, kakor podjetniki, je že precej znano. Da bi se pa v gradbeno stroko vtikale celo ženske, je pa čisto nekaj novega, kakor je razvidno iz naslednjega primera:

V celjski okolici je prevzela s pogodbo gradnjo stanovanjske hiše do popolne dovršitve in preda je ključev neka bivša natakarnica najprej za Din 110.000.—, pozneje z drugo pogodbo za Din 132.000.—, a končni obračun je znašal Din 157.000.—. Takih pogodb legitimni gradbeni podjetniki najbrž ne znaajo napraviti. Radovedni smo, kaj bo rekla k temu obrtna oblast.

Davki in obrtniki

IV zadnjem času so začele davčne oblasti zopet razpošiljati opomine za I. in III. četrtletje 1934. Ako si te opomine malo bližje ogledamo, vidimo, da davčne uprave sploh za krizo, ki tare poleg delavca ravno obrtnika najbolj, ne vedo. Obrtniki nimajo danes ne dela ne zasluzka. V nekaterih panogah niso obrtniki zasluzili v 3 do 4 mesecih niti pare. Sedaj pa pride davčna uprava in od njih terja tisočake za davke. Predpis davkov bi moral sloneti na neki bazi čistega zasluzka obrtnika, pri katerem bi se pa moralo odračunati tisto, kar rabi za preživljanje sebe in svoje družine.

Zato je zahteva po eksistenčnem minimumu za obrtnike upravičen, kakor jo imajo nekateri drugi stanovci, ker bo sicer vse obrtništvo moralno in materialno propadlo.

Težak položaj naših pletilcev

Poročilo o obnem zboru naših pletilcev objavljamo z malo zamudo, kar naj nam naši naročniki oprostite. Težke razmere, ki vlada po povsod, niso prizanesle niti našemu listu in uprava lista kljub največji skrbi ne more zmagovati ogromnih stroškov tiska in dela, zaradi česar 15. maja naš list ni mogel iziti.

Letos se je vršila tretja letna skupščina, ki jo je otvoril predsednik g. Franzl in imenoval za zapisničarja tajnika g. Popoviča, a za overovatelje zapisnika g. dr. Josipa Hudovernika in Ferdinanda Ulago. Zbora se je udeležilo precejšnje število članstva, a navzoči so bili tudi zastopniki mestnega načelstva g. nadoficijal Selan, Okrožnega odbora obrtniških združenj v Ljubljani g. Tone Poljšak in Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani ravnatelj g. Ozimič.

V zelo lepo zasnovanem govoru je pred vsem podal predsednik, g. Henrik Franzl poročilo o sedanjem položaju naših pletilcev, ki ni ravno ugoden. Kakor vse obrtne stroke, tako se tudi pletilska mora boriti z nešteti težavami, ki jih ni ravno lahko prebroditi. Porazne so statistične ugotovitve o zaposlenosti pletilskih podjetij v dravski banovini. Le nezaten del združenih članov je mogel izrabiti kapaciteto do 50 %. Vsi manjši obrti so v preteklem letu le vegetirali in bili zaposleni komaj par mesecev v jeseni. Zmanjšana kupna moč prebivalstva, občutna bremena davčnih in drugih davkov, bohotno razvito šušmarstvo, nelojalna konkurenca od strani nekaterih podjetij iz južnih krajev naše države, ki so vrgla na trg velike količine manjvrednega blaga iz vigogne in bombaža po sramotno nizkih cenah in končno razne zaščitne uredbe in predvsem zakon o zaščiti kmetov so bili vzroki stalnemu nazadovanju pletilskih podjetij. Med drugim je predsednik g. Franzl obširno poročal o davčnih vprašanjih, umestnosti pavšaliranja pridobnine za male obrtnike, šušmarstvu, trgovcih z modnim blagom, ki za izdelavo pletenin zaposlujejo šušmarje, hvalevrednemu delu Okrožnega odbora obrtniških združenj v Ljubljani in drugem.

Enako izčrpno in skrbno sestavljeno, kakor predsednikovo poročilo, je bilo tudi poročilo tajnika g. Janka Popoviča in blagajnikovo, nakar je po poročilu člana nadzorstva g. Andreja Jegliča upravi bilo izglasovano polno priznanje in ji podeljena razrešnica.

Po nekaterih izpopolnitvah nadzorstva in namestnikov uprave, kamor so bili izvoljeni kot namestniki članov uprave gg. Andrej Orizek iz Kranja, Martin Maček iz Logatca, Draga Čuden iz Ljubljane in Marija Babšek iz Ljubljane, a kot član nadzorstva g. Josip Penca iz Novega mesta je bilo res lepo uspelo zborovanje zaključeno.

Našim vrlim pletilcem želimo boljših časov, a naši ljudje bi morali njihove mojstrske izdelke mnogo bolj upoštevati, kakor manj vredno, da si morda za malenkost cenejše tovarniško blago, ki ga nekateri izdelujejo iz slabšega materiala in na način, ki ne more jamčiti za dolgo trajanje.

Borza

Curih. Pariz 20.2650, London 15.61, Newdrid 42.05, Amsterdam 208.40, Berlin 120.30, York 307.75, Bruselj 71.90, Milan 26.33, Madunaj 57.20, Stockholm 80.45, Oslo 78.40, København 69.70, Praga 12.81, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05.

Zagreb. Amsterdam 2309.85 — 2321.21, Berlin 1330.69 — 1341.49, Bruselj 796.91 do 800.85, London 172.53 — 174.13, Milan 290.74 do 293.14, Newyork kabel 3406.66 — 3434.92, žek 3384.66 — 3412.92, Pariz 224.79 — 225.91, Praga 141.90 — 142.76, Curih 1108.35 do 1108.35.

Odgovorni urednik Lojze Hočevar. Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. Tiska Narodna tiskarna. — Predstavniki Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.

KREDITNO DRUŠTVO
MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE
dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam